

VABILO

k sodelovanju v nacionalnem projektu

OŠ Franja Goloba Prevalje

BRANJE – MOJE SANJE

31. 10. 2023–15. 5. 2024

TEMA: Svetovni problemi in vloga ZN pri njihovem reševanju – trajnostni način življenja
(etično odgovorni in angažirani)

»Prihodnost človeštva in Zemlje je v naših rokah. Je tudi v rokah današnje mlade generacije, ki bo plamenico razvoja predala prihodnjim rodovom. Začrtali smo pot trajnostnega razvoja, zdaj pa moramo skupaj poskrbeti, da bo potovanje uspešno in njegovi dosežki neomajni.«

(Spremenimo svet: Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030)

V letošnjem šolskem letu bomo razmišljali o ogljiknem odtisu. Vabimo vas, da se skupaj z učenci dotaknete najrazličnejših človeških dejavnosti, pri katerih prihaja do izpustov ogljikovega dioksida v ozračje ter iščete rešitve, kako lahko sami prispevamo k zmanjšanju slednjega oz. kako lahko zmanjšamo svoj ogljični odtis.

Ob tem naj spomnimo na 7. cilj trajnostnega razvoja, ki pravi: *'Vsem zagotoviti dostop do cenovno sprejemljivih, zanesljivih, trajnostnih in sodobnih virov energije.'*, na 13. cilj trajnostnega razvoja, ki pravi: *'Sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam.'* ter na cilj 4.7, ki pravi: *'Do leta 2030 poskrbeti, da bodo vsi učenci pridobili znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja, tudi z izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju.'*

Ogljični odtis (angleško »carbon footprint«) je vsota vseh emisij toplogrednih plinov, ki jih neposredno ali posredno povzroča človek. Sestavljen je iz vsote primarnega oziroma neposrednega ogljičnega odtisa, kot je prevoz, poraba elektrike ... in sekundarnega oziroma posrednega ogljičnega odtisa, kot je hrana, pijača, rekreacija ... Neposredni ogljični odtis je merilo toplogrednih plinov, nad katerimi lahko imamo neposreden nadzor (poraba fosilnih goriv in elektrike ...). Posredni ogljični odtis pa je merilo za emisije, nad katerimi lahko imamo le posreden nadzor, nastajajo pa v celotnem življenjskem ciklu dobrin, ki jih uporabljamo.

Vse človeške dejavnosti povzročajo izpuste CO₂. Ustvarjamo ga že z dihanjem, saj izdihavamo ogljikov dioksid. Težave pa predstavljajo predvsem tiste človeške dejavnosti, pri katerih prihaja do večjih izpustov ogljikovega dioksida v ozračje. Sem spada predvsem poraba fosilnih goriv za ogrevanje in prevoz, poraba električne energije, potrošništvo ...

Res je, da rastline in gozdovi ogljikov dioksid spreminjajo v kisik, vendar človeštvo zadnja desetletja v ozračje spušča preveč ogljikovega dioksida. Posledica so segrevanje ozračja in vedno hujše in pogostejše podnebne spremembe, ki jih že čutimo.

Ker vsak posameznik prispeva k emisijam ogljikovega dioksida, je pomembno, da se seznanimo z dejanji, s katerimi lahko sami zmanjšamo svoj ogljični odtis. Svoj ogljični odtis lahko zmanjšamo z enostavnimi dejanji, kot so varčevanje z vodo in energijo, ločevanje odpadkov in preprečevanje nastajanja le-teh, recikliranje in ponovna uporaba, trajnostna mobilnost, trajnostna potrošnja, sajenje dreves ... Pomembno je torej, da učenke in učence podučimo o tem, kako zmanjšati količino porabljene vode,

kako varčevati z električno in s toplotno energijo, kako zmanjšati porabo fosilnih goriv, kako trošiti trajnostno in premišljeno, kako zmanjšati količino odpadkov in odvečne embalaže, kako ponovno uporabiti stvari, kako pravilno reciklirati ...

Glavni namen: skrb za trajnostni način življenja, promocija branja.

Na **literarno-likovni natečaj s tematiko vezano ogljični odtis** vabimo predšolske, osnovnošolske in srednješolske ustvarjalce.

Literarni del razpisa je razdeljen na dve stopnji:

1. razredna stopnja in vrtec
2. predmetna stopnja in srednja šola

Vrste besedil, ki jih lahko tvorite: intervju, dramsko besedilo, radijska igra, anekdota, zloženka, poustvarjalno besedilo ...

Mentorje prosimo, da z vsake stopnje izberejo **največ štiri besedila**.

Likovni del razpisa pušča domišljiji prosto pot. Število likovnih izdelkov ni omejeno.

Praktični del razpisa je vezan na katero koli predmetno področje. Ustvarjate lahko po želji. Ustvarite lahko kratek filmček, maketo, igro spomin, kamišibaj ... Pripravite lahko razstavo ali izvedete katerega od svetovnih dni, kot so svetovni dan varčevanja z energijo, svetovni dan brez avtomobila, svetovni dan podnebnih sprememb, svetovni dan varstva okolja, svetovni dan ohranjanja ozonske plasti, svetovni dan hoje ...

Cilji projekta:

- * Spodbujanje branja.
- * Spodbujanje zanimanja za literaturo in likovno umetnost.
- * Skrb za trajnostni način življenja in spodbujanje trajnostnega načina življenja.
- * Skrb za kulturno in naravno dediščino.
- * Širjenje bralne kulture/identitete med otroki.
- * Utrditi zavest, da je jezik najpomembnejši del naše kulture, in s tem tudi utrditi našo državljansko zavest.
- * Vzpostavljane komunikacije in interakcije z različnimi generacijam in institucijami.
- * Informiranje in ozaveščanje.
- * Spodbujanje kreativnosti, ustvarjalnosti, izvirnosti ter domišljije.
- * Krepitev samoiniciativnosti in medsebojnega sodelovanja.

Časovnica

Začetek projekta: **31. 10. 2023**

Zaključek projekta: **15. 5. 2024** (evalvacijska poročila oddati do 15. 5. 2024)

Pošiljanje

Literarni in likovni prispevki naj bodo opremljeni z naslednjimi podatki:

- naslov dela,
- ime, priimek, razred in starost avtorja,
- ime šole, ime in priimek mentorja ter kontaktni podatki (e-naslov in mobilna telefonska številka),
- naziv in naslov šole.

Sodelovanje je omogočeno vsem UNESCO šolam, šolam iz zamejstva ter drugim prijavljenim šolam, ki bodo vse podrobnejše informacije našle na FB-strani šole in na spletni strani šole <https://os-fgp.splet.arnes.si/>.

Literarne prispevke pošiljajte po elektronski pošti na naslov: davorinsvensek@gmail.com, likovne izdelke pa na naslov šole: OŠ Franja Goloba Prevalje, Polje 4, 2392 Prevalje, s pripisom Branje – moje sanje (Davorin Svenšek).

Prispevke zbiramo **do 15. 5. 2024**.

Imena nagrajencev in nagrajenih del bodo objavljena na FB-strani in spletni strani šole <https://os-fgp.splet.arnes.si/> do 1. 6. 2024. Avtorji nagrajenih del bodo prejeli priložnostne nagrade in potrdila o sodelovanju v projektu.

Vabljeni k sodelovanju!

Davorin Svenšek,
koordinator projekta Branje – moje sanje

dr. Andreja Tinta, prof.,
ravnateljica

Maja Pristovnik,
koordinatorica UNESCA na šoli